

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

כמ.

עין משפט
נר מצוה

בשיל ולא בשיל קטיל גברא: איכא דאמרי אמר רב המנונא כו' והא חזינן אינושי דאכלי ולא מייתייהוהם כבשיל ולא בשיל כי קאמרי רב המנונא אין מערבין בשביל ולא בשיל: אביי ספי. זכירה מקום שפיתת הקדירה: ועבד סוד סוד. שמוזשל יפה ונלטמק כולו עד שנימוח וכשהוא רותח דומה כמשמיע קול זה תוך תוך י: **הריני כגן עזאי בשוקי עזריא.** יומא דביחא הוה ליה לרבא ואמר להו לתלמידיו השתא ליילי דעתאי והריני מוזמן להשיב בחריפות לכל מי שישאלני כגן עזאי שהיה דורש בשוקי עזריא ולא היה צימיו עוקר הריס כמותו י' והיה אומר * כל חכמי ישראל לפני קקליפת השום חוץ מן הקהה הזה: **לפסול אם הגוייה.** אם אכל אולכין טמאין אע"פ שאין אוכל מטמא אדם בגוגע אי אכיל מינייהו חזי פרס דהיינו שני צליס נפסל מלאכול בתרומה כדתנן בפירקין דלקמן (דף פג.) וחזי חזיה לפסול את הגוייה. חזיה היינו פרס ל' פרוסה וחזי חזיה היינו חזי פרס: **אלא משום דסני.** עירוב דומיא דטומאת אולכין דמשמע כל שהו מטמא טומאת אולכין יש לו מוזן שמי סעודות חזי לעירוב ותפוחין בני טמויי נינהו: **ר' שמעון בן אלעזר.** דמעשר עני שמחלקו לעניים הרבה על הגורן קאי וקאמר אין פוחתין לעני בגורן מנאי שיעור דכתיב ונתת ללוי לגר ליתום ולאלמנה וצדור מהכי לא הוי נתינה: **עוכלא.** [א] שמינית [ב] שבליטרא וליטרא הוא לוג. זון לעירוב. לחלק עני בגורן גמי מון שמי סעודות היא כדאמר לקמן: ה"ג והני גמי יתווי כפרסקין. ותיסקי דחמשה: **חשיב.** ואמרינן לקמן * כל שהו ליפתן כדי לאכול זו אלמא לאו ממע סעודות דליהו כולה סעודתא מההוא מינה צעין אלף כל מידי לפוס חשיבותיה אם ליפתן שאדם רגיל ללפת בו את הפת ושיעורו כדי ללפת זו את הפת לשתי סעודות ואם שיעורו כדאי שאדם רגיל להציא קניוח לז' סעודות: שרי ליה מריה. ימחול לו דלויטו * על דבר זה לרבי מנשיא: **דאנא אמריסא ניהליה.** להא דלמר רב וכן לעירוב אמתני' כדמפרש ואילי והוא אגמריה לגורסק בר דרי אצרייתא: **אין פוחתין לעני בגורן.** דמעשר עני אם יש לו הרבה לחלק וצאו עניים הרבה והוא מחלק לכל אחד אל יפחות לו משיעור זה דמתנה צעין. והתם קמני היה לו דבר מועט נתן לפנייהו והן מחלקין צעין: **מחאי קב חישין.** ואם שעורין קב ואם כוסמין קב ומתלה: **דצילה.** לאחר שדרכין צעין קרי להו דצילה ושוב אינו מוכר צמדה אלף

במאי אולמיה דהאי מהאי. נראה לפרש * דקיס ליה להש"ס דרב יוסף לא שמעיה דרב אמתני' בפירוש אלף משום טעם דקדק רב יוסף דלמר רב אמתני' ולהכי קאמר מאי אולמיה דהאי מהאי מאיזה כח צא לדקדק ומשני משום דקתני מתני' חזי לוג יין ואמר רב מערבין בשמי רביעיות יין והך מילתא לא אמר רב בפירוש אלף מכללא דהיה דוכן לעירוב איתמר א"כ שמע מינה דוכן לעירוב אמתני' איתמר דאי אצרייתא מנא ליה דסבר דא רב מערבין בשמי רביעיות יין דהא פשיטא דאין ללמוד זה מזה מדלא אמר כל שיעורי עירוב שיעורי מעות עניים: **חומץ בדי למבא** בו. היינו רביעית כדאמרינן בפרק הדר (דף סח.) וליקנו להו רביעיתא לחלא בחציתא. **והושיבו ר' מאיר בדי אמותיו.** חוץ לעיר היה דבעיר היה מהלך את כולה כדאמר בני שהולאוהו (דף מה.) אי נמי סבר לה כרבי יהושע דאמר אין לו אלף ארבע אמות ואין לומר משום דרבי מאיר קניס שוגג אטו מויד דהא דלאורייתא לא קניס ואית ליה בפירקין (דף לה.) דתמוזין דלאורייתא ועוד כיון דחשיבין כל העיר כארבע אמות אפילו צמיד גמי מהלך את את כולה דמויד גמי אית ליה ארבע אמות. דמסופות רצינו יהודה: מפני

אפרסקין ושני רמונים ואתרוג אחד ואמר גורסק בר דרי משמיה דרב מנשיא בר שגובלי משמיה דרב י' וכן לעירוב והני גמי ליהו כי אפרסקין הני חשיבי והני לא חשיבי אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב מנשיא בר שגובלי אנה אמרייתא ניהליה אמתני' והוא אמרה אצרייתא * דתנן * אין פוחתין לעני בגורן מחצית קב חמין וקב שעורין רבי מאיר אומר חצי קב שעורין וקב חצי כוסמין וקב גרוגרות * או מנה דבילה רבי עקיבא אומר פרס * וחזי לוג יין ר"ע אומר רביעית * ורביעית שמן ר"ע אומר שמינית ושאר כל הפירות אמר אבא שאול * כדי שימכרם ויקח בהן מוזן שתי סעודות ואמר רב וכן לעירוב ומאי אולמיה דהאי מהך אילימא משום דקא תני בהך תבלין ותבלין לאו בני אכילה נינהו אטו הכא מי לא קתני חמין ושעורין ולא בני אכילה נינהו אלא משום דקתני חצי לוג יין ואמר רב * מערבין * בשתי רביעיות של יין מדבעינן כולי האי ש"מ כי אמר רב וכן לעירוב אהא מתני' קאמר ש"מ אמר מר ובמוזן שתי סעודות לעירוב סבר רב יוסף למימר עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי אמר ליה רבה אפילו למחצה לשליש ולרביע גופא אמר רב מערבין בשתי רביעיות של יין ומי בעינן כולי האי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר יין כדי לאכול בו * חומץ כדי למבול בו זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות התם * בחמרא מבשלא אמר מר חומץ כדי למבול בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבול בו מוזן שתי סעודות של ירק איכא דאמרי אמר רב גידל אמר רב ירק הנאכל בשתי סעודות אמר מר זיתים ובצלים כדי לאכול בהן מוזן שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרינן ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין גמי לא אמרין אלא דלא

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. וזיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ובעלין כדי ליטבול בו. ודאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מצטרפין. ואסיקנא [דאפילו למחצה ולשליש ולרביע]. (חומץ כדי ליטבול בו) [בצלים כדי לאכול מהן] מוזן ב' סעודות. הני מילי באמהות אבל בעלין לא, ועלין גמי לא אמרין אלא

הגהות הב"ח

(א) גמי בשמי רביעיות של יין (מדבעין כולי האי) תל"מ וי"ב ס"א ט"ו:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה היינו כגן עזאי וכו' והיה אובר כל הבטי ישראל וכו' כמדות נח ע"א: תוס' ד"ה מאי אולמ' וכו' דקיס ליה להש"ס. כעין וכו' חזי חזי כשנת דף ט ע"ב ד"ה ה' ק' ושי"ג:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה עוכלא שמינית. ג"כ רש"י ס"ב חמשה. (כ"ה) כש"ס כ"ב ז' א' ד"ה ועוכלא וע"ש פ"ט ב' ד"ה מוזן: [ב] שם שבליטרא ג"כ ז' א' (והוא) ס"ה וחס"כ מה"ד ולטרא. ה"ה חל לוג ג"כ. (וכו') מירושלמי פ"י מדרומות והנילו ה"ש שם חממתי (ח):

רבינו הגנאל

ופירקין ההוא בבשיל ולא בשיל. אמר רבא הריני כגן עזאי בשוקי עזריא. פי' רבא משתבח ואמר הריני [ידוע] בחכמה ובמנהג (ידוע) בעירובי כמו שהיה בן עזאי ידוע בחוכמתו בשוקי עזריא. שאלו ההוא מרבין כמו תפוחין בעירוב כמח. א"ל רבא וכו' מערבין בתפוחין. א"ל ההוא מרבין ולא, והתנן במ"ט מעילה פרק רביעי כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגריה ככחצו פרת. ומבזמן שתי סעודות לעירוב. קתני מידת כל האוכלין ואפי' התפוחין גמי בכללן שגם הם אוכלין הן. ודחאו רבא הא אמר ר' יוחנן אין למידין מן הכללות. כלומר הוא דמתני כל, לא דווקא הוא. דאמרינן לאו [מכלל] [מכלל] אלא מרקתני ובמוזן שתי סעודות לעירוב וכביצה לטמא טומאת אוכלין, והני גמי בני טמויי נינהו ללמד דווקא קתני. ולא מצא רבא תשובה. ופי' רב חנן תפוחין בעירובין [באבן]. וכן הלכת. ומתוך עליה מידת דתני בפאה בפרק האחרון בירושלמי וקורב לעינין הוא בספרי דבי רב, ריש בן אלעזר ואמר עוכלא תבלין וליטרא ירק. עשרה

אגודין, ה' אפרסקין, ב' רמונים, ואתרוג אחד. ואמר קורסק בר דר משום (דרבנן) [דרבן] וכן לעירוב, ואם איתא ניהו ה' תפוחים כשיעור אפרסקין ה' ושני תפוחין דשכחי קב, אפרסקין דלא שכחי ה'. אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב מנשיא בר שגובלי דאנא אומרינן תהא ניהליה. הא דאמר רב וכן לעינין [עירוב] אמתניין דתנן בסוף פיאה, אין פוחתין

רבינו הגנאל (המשך)
(לעינין) [לעניין] בגורן מחצית קב חמין וקב שעורין ר' מאיר אמר חצי קב, וקב חצי כוסמין, וקב גרוגרות או מנה דבילה [ר"ע אומר] פרס. חצי לוג יין ר' עקיב' אומר רביעית. רביעית שמן ר' עקיבא אומר שמינית. ושאר כל הפירות אמר אבא שאול אמר הא דרב וכן לעירוב (כו) [על דין] הברייתא. ומאי אולמיה דמתני' מבייחא. משום דתני בברייתא תבלין, ותבלין לאו בני אכילה ולא בני עירוב נינהו. אטו מתני' (מילתא) [מי לא] תני חמין ושעורין דלאו בני אכילה נינהו. אלא משום דקתני במתני' חצי לוג יין. ואמר רב מערבין בשמי רביעיות של יין, שי"מ כי אמר רב וכן לעירוב אמתני' קאמר שי"מ. ואם הוא יין מבושל

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. וזיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ובעלין כדי ליטבול בו. ודאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מצטרפין. ואסיקנא [דאפילו למחצה ולשליש ולרביע]. (חומץ כדי ליטבול בו) [בצלים כדי לאכול מהן] מוזן ב' סעודות. הני מילי באמהות אבל בעלין לא, ועלין גמי לא אמרין אלא